

Каб кніга была разам з намі

Сёння наш горад не ўяўляеца ўжо без адметнага ў сваім архітэктурным вырашэнні будынка раённай бібліятэкі. З першых кроакаў уваходу ў яе прыпыняюць цябе з густам афорыфленыя куткі, інфармацыйныя стэнды, якія распавядаюць пра час мінулы — 95 год з дня нараджэння бібліятэкі ў мястэчку Талачын — і час сённяшні. Усё ў гэтым расповедзе блізкае і знаёмае, даносячае подых розных перыяду жыцця і працы пісьменнікаў і паэтаў Талачыншчыны і тых, хто набліжаў слова творцаў да чытана.

Ён тут заўжды чаканы, як і ў кожнай з 17 бібліятэк раёна. Іх агульны кніжны фонд налічвае амаль 147 тысяч экзэмпляраў. Есць так званыя агучаныя кнігі — для тых, у каго зрок не дазваляе прачытаць кніжныя радкі. Такіх экзэмпляраў кніг, запісаных на дыскі, 438.

Не адлучаныя ад кнігі і сельскія жыхары. Іх абслугоўвае бібліобус. Летась мабільны бібліятэкар на калесах на 17 маршрутах абслугоўваў 18 населеных пунктаў. Сёлета дадалося 3 маршруты, 12 населеных пунктаў. У сістэме бібліятэчных устаноў працуець 54 работнікі, 36 з іх непасрэдна бібліятэкары. 63,3 працэнта бібліятэкараў маюць спецыяльную адукацыю.

Здаецца, нікога ўжо не здзівіць самымі сучаснымі крыніцамі ведаў ці інфармацыі. А вось кніга, якую бярэш у рукі, не перастае хваляваць. Гэта своеасаблівая машына часу. Яна можа перанесці цябе ў самую далёкую мінуўшчыну, у розныя землі і краіны, а можа прыадчыніць дзвёры і ў неабсяжную будучыню.

Заклапочана, сур'ёзна і вельмі творча ставяцца да сваёй працы рупліўцы на бібліятэчнай ніве. Праз любоў да кнігі свой шлях у прафесю выбрала і цяперашні кіраунік бібліятэчнай сістэмы ў раёне Таццяна Мікалаеўна Свіркоўская. Шчыра адкрылася, што ўсё, чым даводзіца займацца, ёй даспадобы. Лёс сапраўды вядзе яе са шчасцем і удачай па жыцці, як бы падказваючы: ідзі туды і рабі тое, што прыносіць задавальненне. З яго лагоднасці паступіла ў бібліятэчны тэхнікум. Як выдатніца вучобы трапіла ў спецыяльную групу пры тэхнікуме, дзе на працягу аднаго года працавала на вучанне. Па яго завяршэнні была залічана адразу на трэці курс стацыянара інстытута культуры. Як заўважае ў добры жарт Таццяна Мікалаеўна, на бібліятэкара вучылася сем год. Скончыла, пераходзячы з адной ступені на другую, трэх навучальныя установы. Ды справа не у іх і не ў дыпломах, але склалася

ўрэшце рэшт добра. Атрымала веды, якія так патрэбны ў сучасных умовах працы ў кіраванні разглінаваным калектывам. Спартрэбліўся яны, калі ў 1999 годзе прыйшла рабіць у чытальную залу раённай бібліятэкі. Акрамя падбору патрэбных кніг для школьнікаў і студэнтаў, праводзіла чытацкія канферэнцыі, віктарыны, сустрэчы з цікавымі суразмоунікамі, па рознай тэматыцы — завочныя падарожкы з дзецьмі і падлеткамі, конкурсы на лепшага чытана.

Работа вялася сумесна з калегамі, за плячыма якіх разам з ведамі быў і вопыт узаемін з людзьмі ў родным горадзе. Асабліва ён спартрэбліўся, калі на заслужаны адпачынак папрасілася Раіна Яфімаўна Гіро і ў лютым 2007 года было прапанавана бібліятэчную сістэму ў раёне ўзначаліць ёй. Раіна Яфімаўна засталася ў калектыве, заўжды была магчымасць звярнуцца да яе за парадай, падзяліцца думкамі і планамі.

Калектуўны прынцып ў падыходах да працы, розных спраў Таццяна Мікалаеўна захоўвае і на цяперашнім адказным участку дзейнасці. Спрацоўваючы, прыцягваючы ўвагу чытачоў і, наогул, жыхароў горада, гасцей разнастайныя выставы, вітрыны, банеры. Створаныя умовы для разгляду і аблеркавання розных ідэй, прапаноў. А потым разам увасабляючы іх у справу з удзелам мастака раённай бібліятэкі Вольгі Віктараўны Шнырко. Кожная з кампазіцыі у новым будынку бібліятэкі пакідае ў яе наведальнікаў незабытны ўспамін. Таму сюды, гавораць гараджане і вяскоўцы, заўжды прыемна заходзіць, атрымоўваючы асалоду ад сустрэчы з новым, пазнавальнім для сябе. Шмат дарослых прыводзяць на экспкурсію ў бібліятэку сваіх дзяцей, іншыя — унукаў. Другі год паспяхова, з прыцягненнем увагі да неардынарных заходак людзей рознага ўзросту і прафесій, рэалізуецца праект «Бібліявокны». Вітрына вокнаў змяніяецца штомесячна. І наступны ўжо крок — гэта зварот чытана да кнігі, ус-

тойлівы да яе інтарэс. Светлія праменічыкі гэтага інтарэсу да кнігі дорыць чытачу кніжкін аутобус. Па заязуцы сельвыканкама, калі распрацоўваецца маршрут, ён даязджае да вёскі, дзе пражывае нават адзіны жыхар. Кожны рабіць заяўку на сваю кнігу, і, як правіла, на месяц, да чарговага прыходу бібліобуса, бярэ ў адны руки ў сярэднім пяць значных па аб'ёме кніг. Абслугоўваюцца бібліобусам на даны момант 202 чытачы. Творча ўзаемадзейнічаючы з бібліятэкамі сярэдняй школы нумар адзін і нумар два нашага горада. Школьнікі і настаўнікі прыходзяць на мерапрыемствы ў бібліятэку, а бібліятэкары, у сваю чаргу, запрашуюцца на класныя гадзіны, пазакласныя мерапрыемствы ў навучальныя ўстановы. Тэматыка іх шырокая, падказваеца падзеямі культурнага, грамадска-палітычнага жыцця краіны, юбілейнымі датамі, злабадзённымі проблемамі і г.д.

Сваё прызнанае месца ў жыцці жаночай паловы гараджан займае дзеючы пры бібліятэцы клуб па інтарэсах «Тэрыторыя жанчын». І няма ў раёне мерапрыемства, звязанага з добраўпрадаваннем, спортом, турызмам, з працай і адпачынкам, у якім не бралі ўдзел бібліятэчныя работнікі.

Есць свае здабыткі ў акцяні платных паслуг насельніцтву. Распрацавана 41 іх разнавіднасць. Карыстаецца попытам камерцыйны бібліятэчны фонд, у тым ліку выдача кніг на дом з фонду чытальнай залы. Тут можна

зрабіць копію і сканіраванне дакументаў, матэрыялаў, зрабіць самастойна камп'ютарны набор уласных матэрыялаў, ламініраванне. Тоё, што паслугі запатрабаваныя, пацвярджает паказчык іх выканання. За 9 месяцаў бягучага года яны выйшли на ўзровень 67,7 працэнта. 14 бібліятэк з 17 камп'ютарызаваныя. Дастаткова розгаліновай літаратуры, у адсутнасці рэдкай з яе можна карыстацца міжбібліятэчным абменентам.

Словам, для чытана створаны ўсе умовы для працы і адпачынку за цікавай кнігай. Але праblemsы прыцягнення чытана да сістэмнага чытання, прапаганда кнігі па-ранейшаму застаецца ў планах работы як злабадзённая. Вырашаецца яна як на ўзроўні раёна, так і вобласці, рэспублікі. Адзін за адным рэалізуецца з удзелам бібліятэчных работнікаў і чытачоў творчыя праекты, звязаныя з актуалізацыяй важных для грамадства падзей. Сваё непаўторнае месца ў ёй заняў ужо завершаны праект Коханаўскай гарпасялковай бібліятэкі «Помнікі распавядаюць» на матэрыяле дэталёвага апісання гісторыі стварэння помнікаў у сваёй мясцовасці. На аснове сабраных матэрыялаў створаны цікавы пазнавальны фільм.

Матывуе на далейшае развіццё бібліятэчнай сістэмы інавацыйны праект «На бібліятэчнай хвалі: рэсурсы, паслугі, фонды». У яго рэалізацыі вызначаны месца і роля кожнага з бібліятэчных работнікаў раёна, Віктар БІРУКОЎ.